

Til: Samferdselsdepartementet

Fra: NHO Transport

Dato: 10.02.22

Sak: Innspill til myndighetenes pakker med smitteverntiltak ved ulike tiltaksnivå

Viser til brev fra Samferdselsdepartementet, deres referanse 22/48-7, og invitasjon til møte med Næringsdepartementet 11.02.22 om rammeverk for tiltak ved mulige smitteutbrudd og nye virusvarianter.

NHO Transport er en bransje- og arbeidsgiverforening for leverandører av kollektivtrafikkjenester på vei og bybaner. Foreningen støtter at det utarbeides et rammeverk for fremtidige smitteverntiltak, det gir både forutsigbarhet og trygghet for myndigheter, befolkningen og næringslivet. NHO Transport har noen innspill til foreslåtte tiltak som angår kollektivtrafikken, basert på bransjens erfaringer fra covid-19-pandemien.

Erfaringer fra covid-19

Kollektivtrafikken ble definert som samfunnskritisk da "de sterkeste og mest inngripende tiltakene vi har hatt i Norge i fredstid" ble innført av regjeringen Solberg 12.03.20. Kollektivtilbudet ble opprettholdt for at ansatte i andre samfunnskritiske funksjoner kunne reise til og fra jobb. Alle andre kollektivreiser ble frarådet. Det ble gjennomført 37 prosent færre kollektivreiser i 2020 enn i 2019 og samlede billettinntekter til kollektivtrafikken falt med 44 prosent, [ifølge Statistisk sentralbyrå](#). SSB forklarer nedgangen med de ulike nasjonale og lokale tiltakene som ble innført for å håndtere koronasituasjonen siden midten av mars i 2020. Takket være økonomisk kompensasjon fra regjering og Stortinget og den solide innsatsen i bransjen har rutetilbudet vært opprettholdt i alle fasene av pandemien. Det er fremdeles langt færre kollektivreiser enn før pandemien ifølge SSB, og flere enn tidligere velger å kjøre egen bil. Denne utviklingen bør snus ved at tilliten til kollektivtransporten gjenoppbygges.

Innspill til tiltak som angår kollektivtrafikken

NHO Transport har følgende konkrete innspill markert med rødt skrift til deler av [tabellen med tiltaksnivåer](#):

Tiltaksnivå:	Normal hverdag	Lavt	Moderat	Høyt	Svært høyt
Kategori:					
Munnbind	Ingen anbefaling	Munnbind bør brukes i kollektivtransport der man ikke kan holde 1 meter avstand. Munnbind kan anbefales andre steder innendørs i det offentlige rom der man ikke kan holde 1 meter avstand.	Som lavt nivå, i tillegg Munnbind anbefales innendørs i det offentlige rom, kollektivtransport, butikker og kjøpesentre, på serveringssteder og lignende der man ikke kan holde 1 meter avstand, med unntak av barnehager og barneskoler.	Som moderat nivå. Vurder påbud om munnbind der man ikke kan holde 1 meter avstand.	Som moderat nivå. Vurder påbud om munnbind der man ikke kan holde 1 meter avstand.
Kollektivtransport/ taxi	Normal drift*	Normal drift*	Unngå bruk av kollektivtrafikk ved tregsel. Anbefale å bruke sitteplasser fremfor ståplasser om bord i buss og bane.	Som moderat nivå: Anbefale kollektivtransport utenom rushtid.	Råd om å unngå bruk av kollektivtransport dersom det ikke er strengt nødvendig.

Når det gjelder munnbind, anbefales det eksplisitt brukt i kollektivtransporten allerede ved lavt tiltaksnivå. Slik det står nå, kan munnbindbruk bli mer normalen enn unntaket ved kollektive reiser, eksempelvis i influensasesongen. Det kan gi assosiasjoner til generell smitterisiko i kollektivtransporten. Foreningen foreslår at kollektivtransporten ikke nevnes konkret (og som eneste område) på dette nivået, men at det heller er en generell anbefaling om å bruke munnbind når det ikke er mulig å holde en meters avstand. Ved høyt og svært høyt tiltaksnivå kan et påbud om munnbind når avstand ikke kan overholdes vurderes fordi det i større grad overholdes enn en anbefaling.

Når det gjelder omtalen av kollektivtransport og taxi, har foreningen innspill til innretningen av tiltakene. "Unngå kollektivtransport ved trengsel", anbefales på moderat og høyt tiltaksnivå. Det er bedre å velge en formulering som ivaretar intensjonen ved tiltaket, uten å benytte det negative begrepet "unngå kollektivtransport" som kan påvirke omdømmet til kollektivtransporten. Det kan for eksempel være en anbefaling om å benytte sitteplasser fremfor å stå tett sammen om bord, eller at man bør søke å reise utenom perioder med trengsel. På samme tiltaksnivå kan man til sammenligning være inntil hhv. 50-200 og 20-50 personer på offentlig innendørs arrangementer. Man kan dessuten anta at ved et slikt tiltaksnivå vil trykket på kollektivtransport reduseres naturlig, gjennom redusert aktivitet generelt, bruk av hjemmekontor og antallsbegrensninger.

Oppsummert mener NHO Transport det er viktig å unngå smitteverntiltak som bidrar til å svekke tilliten til kollektivtransporten og gir en varig lav etterspørsel etter kollektivreiser. Kollektivtransport er viktig for mobilitet, klima, miljø og fremkommelighet. Kollektive reiser kombineres ofte med gange eller sykling og er dermed også positivt i et folkehelseperspektiv. Ergo bør det være en god balanse mellom nødvendige smitteverntiltak ved fremtidige utbrudd og virus og at det generelt er trygt å reise kollektivt.

Foreningen står til disposisjon dersom det skulle være behov for nærmere informasjon.